

# Výroční zpráva o činnosti spolku Signum belli 1914

za rok 2022

## Členové

Jiří Vrba zůstává členem spolku a rozhodl se působit nadále v pozici „emeritního badatele“, tedy ideální konzultanta, který nenese za nic odpovědnost, ale do všeho kecá.

## Činnost spolku

Činnost spolku je průběžně podrobně dokumentována na internetových stránkách spolku (<http://signumbelli1914.cz>), zde tedy zrekapitulujme nejdůležitější aktivity během roku 2022:

## Plánované aktivity

- 1) Práce na knize o IR 81 byla během roku pro nedostatek času přerušena. Nicméně i tak se podařilo nasbírat nemálo zajímavého materiálu, který knihu obohatí a posune na vyšší úroveň, než se původně zdálo možné.
- 2) Databáze seznamů ztrát se rozrostla nečekaným a až neuvěřitelným způsobem: mimo přepisování LIR 14 a IR 75, které jsme avizovali, se na začátku roku přidal ještě dobrovolník přepisující seznamy LIR 13. Do databáze tak přibyly nikoliv tisíce, ale desetitisíce jmen (IR 75 je téměř hotový, LIR 13 je hotový z většiny, k LIR 14 máme hotový celý první rok války).
- 3) Spolupráce s Komunitním centrem pro válečné veterány Olomouc je navázána.
- 4) Archivní výzkum v roce 2022 pokračoval rekordními 16 badatelskými dny ve vídeňském archivu. Opět jsme se soustředili především na boje v Karpatech 1914/1915, na seznamy ztrát k přepisu (a také dohledávání osudů předků tazatelů, kteří se na náš obrazejí).
- 5) Spolupráce s ukrajinskými kolegy se rozjela nadmíru intenzivně, bohužel namísto bádání o první světové válce jsme nuceni se věnovat především válce současné, a tak jsme namísto archivních dokumentů posílali na Ukrajinu vojenské boty, powerbanky, dokonce jedno ojeté auto... Ve druhé polovině roku jsme ale konečně zahájili i zajímavou spolupráci týkající se našeho tématu, když jsme začali s překladem rukou psaných deníků ruských jednotek z karpatských bojů 1914/1915 do digitální formy realizovaným jedním z tamních kolegů (za což dostává odměnu z prostředků spolku, která mu zároveň pomáhá v nelehké osobní finanční situaci), díky němuž se nám značně rozšířily obzory o pohled z opačné strany fronty, který našemu bádání zatím citelně chyběl.
- 6) Naši pasáž do připravované knihy jsme připravili, a výsledkem je přehled nasazení všech jednotek obou válčících stran v Karpatech 1914/1915, u něhož nám upřímně řečeno není jasné, jak jsme bez něj mohli dosud fungovat. (Samotná publikace vyjde až v příštím roce.)
- 7) Připravovanou vlastní publikaci jsme naopak nachystat k tisku nestihli (opoznámkovali jsme necelou polovinu textu a budeme v tom pokračovat příští rok).

Také webový portál pro zveřejňování našich výstupů zatím existuje jen jako ideový návrh a bude realizován (snad) v příštím roce.

## **Aktivity mimo původní plán**

- 1) Určité úsilí bylo třeba věnovat vyhledávání deníků ruských pluků, které nás zajímají, na portálu RGVIA, který je ne zrovna přehledný; opakovaně jsme se pokoušeli identifikovat ruské jednotky, které stály proti „našim“ a nebo se účastnily bojů, které nás speciálně zajímají, a dohledat zda jsou k dispozici jejich dokumenty.
- 2) Dokončili jsme jak stažení seznamů ztrát všech ruských pěší pluků (zveřejněných na webu RGVIA), čímž vznikla velmi cenná databáze ukazující místa a data jejich bojů a počty ztrát (byť jsou ne vždy kompletní), tak nafocení a sestavení map znázorňujících situaci a východní frontě od začátku války až po konec dubna 1915 (tedy především celé boje v Karpatech), čímž vznikla rovněž velmi užitečná pomůcka pro přehled.
- 3) Vedle tradiční přednášky v Jihlavě, zaměřené na historii IR 81, jsme letos uskutečnili přednášku v Jeseníku, spojenou s Dnem veteránů 11.11., která by se měla stát rovněž tradicí.

## **Spolupráce s partnerskými organizacemi**

- 1) V rámci spolupráce s KVH Beskydy proběhlo natáčení dokumentu o bojích o Kašielik (který stále není zveřejněn), konference v Bardejově a několik tradičních výprav do terénu.
- 2) V rámci spolupráce se Zakopy.cz proběhla badatelská cesta do Tyrolského zemského archivu v Innsbrucku (v souvislosti s výzkumem lokality Staviská).
- 3) V rámci spolupráce na projektu Manilowa (Eksploratorzy Galicja) jsme vytvořili prezentaci do nově otevřeného muzea v Baligródě, která popisuje historii bojů o Manilowou.
- 4) V rámci spolupráce s ukrajinskými kolegy jsme nechali přepsat deníky ruských pluků z Karpat – kompletně ze slovenského území, plus z polské strany z bojů o Manilowou.